

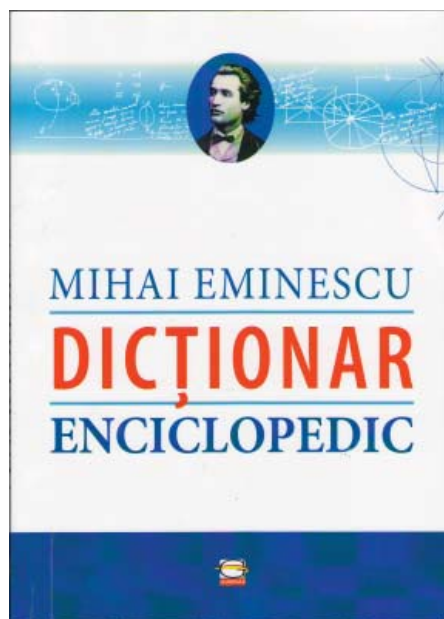
O LUCRARE NECESARĂ PENTRU CULTURA ROMÂNĂ

Acad. Eugen SIMION

Mihai Cimpoi are – în imaginația mea de valah – figura și semnele comportamentale ale unui răzeș din epoca lui Ștefan cel Mare. Voinic, țepăn, niciodată grăbit, cu vorba domoală, coborât – aș zice – direct din spațiul sadovenian, pare că s-a hrănit toată viața lui cu rădăcini de stejar. Ține drumul drept, pe la mijloc, și, de-i pornit într-o direcție, n-o schimbă până nu ajunge la locul cuvenit. Îmi place la el, între altele, că se ține de cuvânt. În țara lui Mitică, atâta statornicie nu este socotită o mare virtute. De aceea răuvoitorii noștri ne consideră oameni de vorbe și nu, cum s-ar cuveni, oameni de bine. Am credința nestrămutată că Mihai Cimpoi nu-i un om de vorbe și ce promite face. Ca un țăran basarabean, hârșit de viață, stă locului și, contrar prejudecății despre adamismul nostru tradițional, duce lucrurile la capăt. Nu-i place să construiască din fuga cailor, cum spunea G. Călinescu că am fi făcut, noi, românii, de-a lungul veacurilor, și nu lasă neterminată catedrala pe care a început-o.

Am observat demult, de când l-am citit (și am mai spus-o o dată: l-am citit pe la începutul anilor '80, când filosoful Constantin Noica mi-a trimis o scrisoare și o carte despre Eminescu scrisă, zicea el, de un coleg de-al D-voastră din Basarabia! *E interesant, citiți-l, mă îndemna el*), am observat, zic, că, în cazul lui, catedrala pe care o începuse deja și voia s-o ducă până la acoperiș, se cheamă Eminescu. Nu este, remarc, tema lui unică de studiu, dar este în mod evident tema lui prioritară. A scris mult despre Eminescu, îndeosebi despre Eminescu *ca poet al ființei*, un concept care vine, prin Noica, de la existențialiștii europeni din ramura germană. Acum strânge toate cunoștințele, descoperirile, analizele sale critice într-un *Dicționar enciclopedic Eminescu*, reluând, dacă înțeleg bine lucrurile, proiectul lui G. Călinescu și sintetizând ceea ce au descoperit, după momentul G. Călinescu-Perpessicius-Vianu, eminescologii mai noi.

Este un proiect important pentru cultura română, un proiect ambițios, un proiect pe care l-au început și alți critici literari și, dintr-un motiv sau altul, l-au abandonat. Intelectualul român lucrează, de regulă, cu fragmente, se pregătește cu mare agitație pentru cursa de o sută de metri și, de multe ori, se plictisește înainte de a începe... Rareori se aventurează în cursele lungi, de fond, acelea care cer tărie de caracter, răbdare, antrenament feroce și, evident, vocația marilor construcții. Mie, unuia, îmi plac și *fragmentariștii*, de genul strălucitorului existențialist Cioran (un spirit al

Mihai Eminescu. *Dicționar enciclopedic*. Alcătuitor Mihai Cimpoi. Editura Gunivas, 2012

sintezei), îmi plac, totodată, și marii arhitecți în critica și istoria literară, marii vizionari, spirite ale amplitudinii în ale totalității, oamenii care gândesc întregul, nu numai fragmentul, ca Mircea Eliade. Ei au devenit indezirabili în epoca structuralismului, dar au revenit în forță după ce dictatura structuralistă (cum i-a zis Roland Barthes, unul dintre fondatorii ei în literatură) s-a încheiat.

Mihai Cimpoi, autor al unei *Istории a literaturii române basarabene*, publică acum acest dicționar enciclopedic eminescian, pornind de la biografia poetului și ajungând la mitul poetului. În acest spațiu critic vast intră, constat, conceptele, stilurile literare ce se pot regăsi în opera lui Eminescu (operă, la rândul ei, *de întâlnire și sinteză* a marilor curente filosofice și literare din veacul său!), sunt definite, apoi, limba și stilul eminescian și, într-un compartiment, *eminescianismul*. Este analizată opera în toată alcătuirea ei și modul în care a fost receptată de-a lungul timpului...

O lucrare, dar, vastă, primejdios de vastă, îndrăzneată, o lucrare necesară. Ea apare în cultura română într-un moment în care Eminescu este disputat, zgomotos și inutil, de detractorii de serviciu și zelatorii de serviciu, deopotrivă de înverșunați și aberanți... Mihai Cimpoi îi primește pe toți, am sentimentul, cu spiritul lui lucid și drept, cu înțelepciunea lui de basarabean din clasa lui C. Stere și cu suflul lui, cum am zis mai înainte, de nobil răzeș, profund, trecut prin multe, *pășit*, hârșit de o istorie brutală. Eminescu este pentru toți cei care gândesc ca el nu numai un mare poet, dar și un stâlp de rezistență al spiritualității naționale. *Dicționarul* pe care l-a alcătuit vine să reconfirme acest punct de vedere, după mine, just, pentru că el exclude atât vanitățile și rătăcirile localismului orb, cât și cosmopolitismul arogant și represiv față de miturile spiritualității naționale.